

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 31.07.1986, sp. zn. 3 Cz 31/86, ECLI:CZ:NS:1986:3.CZ.31.1986.1

Číslo: 26/1989

Právní věta: Nabytí věci (majetku) za trvání manželství (§ 143 o. z.) je i vytvoření věci oběma manžely nebo jedním z nich v době po uzavření manželství.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 31.07.1986

Spisová značka: 3 Cz 31/86

Číslo rozhodnutí: 26

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Bezpodílové spoluvlastnictví manželů, Manželství, Vlastnické právo

Předpisy: 40/1964 Sb. § 143

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 26

Nabytí věci (majetku) za trvání manželství (§ 143 o. z.) je i vytvoření věci oběma manžely nebo jedním z nich v době po uzavření manželství. 1)

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 31. 7. 1986, [3 Cz 31/86](#))

Navrhovatelka se domáhala vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví účastníků zaniklého rozvodem jejich manželství. Okresní soud Praha-východ rozsudkem vypořádal bezpodílové spoluvlastnictví účastníků tak, že do vlastnictví navrhovatelky přikázal movité věci v celkové hodnotě 8350,- Kčs a dále rodinný dům čp. 1151 v Ú. včetně venkovních úprav a porostů v celkové hodnotě 188 834,50 Kčs; odpůrci přikázal do vlastnictví movité věci v celkové hodnotě 22 500,- Kčs a navrhovatelce uložil zaplatit odpůrci na vyrovnání podílů 133 671,- Kčs ve lhůtě 15 dnů od právní moci rozsudku. Současně soud rozhodl o soudním poplatku a o náhradě nákladů řízení.

K odvolání odpůrce rozhodl krajský soud v Praze usnesením tak, že rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí. Přitom vyslovil právní názor, že rodinný domek není v bezpodílovém spoluvlastnictví účastníků, neboť byl vybudován před uzavřením manželství účastníků. Odvolací soud uložil soudu prvního stupně, aby provedl vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví účastníků, do něhož rodinný domek nepatří, a aby přihlédl k tomu, že každý z účastníků je oprávněn požadovat, aby mu bylo uhrazeno, co ze svého vynaložil na společný

majetek, a je povinen nahradit, co ze společného majetku bylo vynaloženo na jeho majetek.

Okresní soud Praha-východ potom rozsudkem vypořádal bezpodílové spoluvlastnictví účastníků tak, že navrhovatelce přikázal do vlastnictví movité věci v celkové hodnotě 4450,- Kčs, odpůrci přikázal do vlastnictví movité věci v celkové hodnotě 20 400,- Kčs a dále vyslovil, že odpůrci připadá hodnota investic vytvořených za trvání manželství v částce 30 750,- Kčs; uložil také odpůrci, aby zaplatil navrhovatelce na vyrovnání jejího podílu 19 375,- Kčs. O lhůtě ke splnění této povinnosti soud nerozhodl. V citovaném rozsudku bylo zároveň rozhodnuto o soudním poplatku a o náhradě nákladů řízení.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR, tak, že tímto posledně uváděným rozhodnutím soudu prvního stupně, které nabylo právní moci, byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 143 o. z. je v bezpodílovém spoluvlastnictví manželů vše, co může být předmětem osobního vlastnictví a co bylo nabyto některým z manželů za trvání manželství s výjimkou věcí získaných dědictvím nebo darem, jakož i věcí, které podle povahy slouží osobní potřebě nebo výkonu povolání jen jednoho z manželů.

Stížnost pro porušení zákona správně dovozuje, že jestliže byla nějaká věc získána za trvání manželství a bezpodílového spoluvlastnictví, byť i z menší části z prostředků oběma manželům společných, patří do jejich bezpodílového spoluvlastnictví. K tomu je třeba dodat, že výrazem „získána“ je nutno rozumět i vytvoření věci prací jedním z manželů nebo jimi oběma (s výjimkou uměleckých děl; srov. k tomu č. 36/1985 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

Jestliže s vytvořením věci (např. rodinného domku) započal jeden z manželů před uzavřením manželství, je třeba posoudit, zda manželé za trvání manželství už jen dokončovali úpravu stavby, která již existovala v okamžiku uzavření manželství, nebo zda společnou prací stavbu za trvání manželství tvořili.

V projednávané věci bylo z dosavadních výsledků dokazování zjištěno, že stavební povolení ke stavbě rodinného domku bylo vydáno 16. 1. 1969, účastníci se seznámili v květnu 1969 a od té doby se i navrhovatelka podílela na stavbě, a to jak prací, tak i finančně. Účastníci uzavřeli manželství 12. 8. 1971 a po sňatku v dostavbě domku pokračovali. Proto bylo třeba zjistit a posoudit, kdy byla budovaná nemovitost vytvořena a zda tedy byla takto získána za trvání manželství účastníků.

V dalším průběhu řízení bude třeba, aby se soud prvního stupně zabýval tím, co bylo mezi účastníky dohodnuto před zahájením stavebních prací, kdy ještě nebyli manželé, a dále rozsahem prací provedených společně ještě před uzavřením manželství na stavbě rodinného domku a hlavně po uzavření manželství. Stížnost pro porušení zákona také právem vytýká, že se soudy nezbývaly tvrzenými investicemi na stavbu domku za strany rodičů obou účastníků, neobjasnily, zda a v jaké výši byly tyto investice poskytnuty, zda šlo o dary účastníkům, nebo zda vznikly rodičům poskytnutím těchto prostředků vůči účastníkům pohledávky.

Soud prvního stupně svým rozsudkem porušil zákon v ustanoveních § 6, § 120 odst. 1 a § 153 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s ustanoveními § 143 a § 150 o. z.

1) s výjimkou uměleckých děl; srov. k tomu č. 36/1985 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, str. 139 – 140 (str. 327 – 328)